

господарь, а послѣднійтъ — непрекословенъ слуга! Такъвази организація обаче не можаше да бѣде полезна за една държава, на която бѣше сѣдено да има траенъ животъ. За единъ такъвъ животъ искаше са измѣненіе на държавния строй, искаше са и покорителитѣ и покоренитѣ да бѣдѣтъ равни предъ закона, да бѣдѣтъ еднакво любимы отъ прѣстола и еднакво привързаны къмъ страната. Между туй, дълговременныйтъ навыкъ на своеволие и господство, ѣще и религіозныйтъ фанатизмъ на Османцитѣ никакъ не позволяваше да стане необходимото и благодѣтельно измѣненіе на отношеніята между побѣденнытъ и побѣдителитѣ. Освѣнь него, управленісто въ османската държава ако и да бѣше, какъто и сега, монархическо, но нѣмаше тѣзи добра наряда, по която отдѣлнытъ областны управители да бѣдѣтъ строго подчинены на едната господарева воля и отвѣтственны предъ закона за своитѣ дѣйствія, ами сѣкъй единъ въ областъта си бѣше неограниченъ властелинъ; имаше само извѣстны нѣкои задлъженія къмъ Правителството, а въ сичкитѣ си другы дѣйствія относительно къмъ своитѣ областны подчинены — бѣше върховенъ сѣдникъ и повелитель, тѣй щото по онуй време, за което ни ѣ рѣчьта, въ Турската имперія *монархизмътъ* съществуваше само на дума, за форма, а въ сѣщность владѣяше *феодализмъ*. Туй феодално управление достигна до съвършенно безначаліе въ Европейска Турція въ втората половина на миналото (18-то) столѣтіе, когато вече за държавата почна да са осяща настоятелна нужда отъ преобразованія, особено — въ военныя държавенъ строй. Знае са, че първоначалното военно устройство у Турцитѣ, какъто въобще въ Европа, не бѣше такъвъ, какъто сега: тогашнытъ многочисленны полчища нѣмаха еднакавъ редъ, еднаква и строга дисциплина, не са

